

Streszczenie decyzji Komisjiz dnia 12 listopada 2008 r.⁽¹⁾

dotyczącej postępowania przewidzianego w art. 81 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz w art. 53 Porozumienia EOG

(Sprawa COMP/39.125 – Szkło samochodowe)

(Jedynie teksty w językach angielskim, francuskim i niderlandzkim są autentyczne)

(2009/C 173/08)

I. WPROWADZENIE

1. Dnia 12 listopada 2008 r. Komisja przyjęła decyzję dotyczącą postępowania na podstawie art. 81 Traktatu WE. Zgodnie z przepisami art. 30 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 Komisja niniejszym podaje do wiadomości nazwy stron oraz zasadniczą treść decyzji wraz z informacjami na temat wszelkich nałożonych kar, uwzględniając jednak uzasadnione prawo przedsiębiorstw do ochrony ich tajemnicy handlowej.
2. Pełen tekst omawianej decyzji w wersji nieopatrzonej klauzulą poufności dostępny jest na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji, pod adresem: <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/index.html>

II. OPIS SPRAWY**1. Procedura**

3. Omawiana sprawa jest wynikiem postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego z urzędu. W dniach 22–23 lutego 2005 r. przeprowadzono kontrole w siedzibach przedsiębiorstw należących do grup Glaverbel (spółka zależna Asahi; nazwę niedawno zmieniono na AGC Flat Glass Europe), Saint-Gobain, Pilkington i Soliver. W dniu 15 marca 2005 r. Komisja przeprowadziła drugą turę kontroli w siedzibie Saint-Gobain i Pilkington. Pomiędzy tymi dwoma turami kontroli, w dniach 22 lutego i 9 marca 2005 r. najpierw Glaverbel, a następnie Asahi złożyły wniosek o zwolnienie z grzywnien lub o zmniejszenie ich wysokości.
4. Do przedsiębiorstw uczestniczących w porozumieniach antykonkurencyjnych skierowano kilka pisemnych wniosków o udzielenie informacji. Komisja odrzuciła wniosek Asahi i Glaverbel o zwolnienie z grzywnien na podstawie pkt 8 zawiadomienia w sprawie łagodzenia kar i poinformowała te przedsiębiorstwa, że zamierza obniżyć o 30–50 % ewentualne grzywny, które zostaną na nie nałożone.
5. W dniu 18 kwietnia 2007 r. przyjęto i przekazano stronom pisemne zgłoszenie zastrzeżeń. Złożenie ustnych wyjaśnień odbyło się dnia 24 września 2007 r. Wzięły w nim udział wszystkie cztery grupy spółek.

6. Komitet Doradczy ds. Praktyk Ograniczających Konkurencję i Pozycji Dominujących zebrał się w dniach 1 lipca i 7 listopada 2008 r. i wydał opinię pozytywną⁽²⁾.

2. Krótki opis naruszenia

7. Szkło dla przemysłu motoryzacyjnego, inaczej zwane szkłem samochodowym, jest produkowane ze szkła typu float, które jest podstawową kategorią produktową w zakresie szkła płaskiego. Gama produktów dla przemysłu motoryzacyjnego obejmuje różne elementy szklane, takie jak szyby czołowe, szyby boczne (montowane w drzwiach przednich i tylnych), szyby tylne, trójkąty boczne (w tylnej części samochodu obok szyby tylnej) i szyberdachy. Oprócz szkła bezbarwnego elementy szklane mogą być również barwione z różnym nasyceniem koloru. Przyciemniane szyby w tylnej części samochodu stanowią szczególną kategorię szkła barwionego, które ogranicza przenikanie światła i ciepła do wnętrza pojazdu.
8. Omawiana decyzja dotyczy dostaw szkła samochodowego stosowanego przy pierwszym montażu lub jako części zamiennej przez producentów pojazdów lekkich, w szczególności samochodów osobowych oraz lekkich pojazdów użytkowych, na rynku oryginalnych części samochodowych. Klientami są wszystkie liczące się grupy producentów samochodów posiadające zakłady produkcyjne w Europie. Liczba grup produkujących szkło samochodowe na światową skalę jest niewielka, a do ich grona należą AGC, Pilkington i Saint-Gobain, które są bez wątpienia także największymi dostawcami w Europie. Pozostali dostawcy, na przykład Soliver, prowadzą działalność w skali regionalnej.
9. Warunki konkurencji w zakresie dostaw szkła samochodowego dla producentów samochodów są jednakowe w całym EOG. Z tego względu przyjmuje się, że rynek oryginalnych szklanych części samochodowych obejmuje całość terytorium EOG. Łączna wartość sprzedaży szkła samochodowego w EOG wyniosła w 2002 r. – ostatnim pełnym roku trwania naruszenia – ponad 2 mld EUR.
10. Wymienieni poniżej adresaci uczestniczyli we wspólnym, ciągłym naruszaniu art. 81 Traktatu oraz art. 53 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (dalej zwanego „Porozumieniem EOG”). Naruszenie polegało na uzgodnionym podziale zamówień na dostawę szkła samochodowego dla wszystkich dużych producentów

⁽¹⁾ Odniesienie do decyzji Komisji C(2008) 6815 wersja ostateczna z dnia 12 listopada 2008 r. zmienionej dwukrotnie w dniach 4 grudnia 2008 r. i 11 lutego 2009 r.

⁽²⁾ Zob. Dz.U. C z ...2009, s.

samochodów na terenie EOG poprzez koordynację polityki cenowej oraz strategii w zakresie dostawy w celu utrzymania stabilnej pozycji stron na omawianym rynku. Konkurenci obserwowali także realizację decyzji podjętych w ramach spotkań i kontaktów, a także uzgadniali środki korygujące w ramach wzajemnej rekompensaty w sytuacji, gdy wcześniej ustalone przydziały elementów szklanych okazywały się w praktyce niewystarczające do zapewnienia ogólnej stabilności udziałów w rynku. Okres naruszenia przyjęty na potrzeby decyzji trwał od dnia 10 marca 1998 r. do dnia 11 marca 2003 r.

III. ADRESACI

11. Decyzja skierowana jest do wymienionych niżej podmiotów prawnych, które należą do czterech uczestniczących w porozumieniu przedsiębiorstw:
  - a) Asahi Glass Company Limited; AGC Flat Glass Europe SA/NV; AGC Automotive Europe SA; Glaverbel France SA; Glaverbel Italy S.r.l.; Splintex France Sarl; Splintex UK Limited; AGC Automotive Germany GmbH;
  - b) La Compagnie de Saint-Gobain SA; Saint-Gobain Glass France SA; Saint-Gobain Sekurit Deutschland GmbH & Co. KG; Saint-Gobain Sekurit France SA;
  - c) Pilkington Group Limited, Pilkington Automotive Ltd, Pilkington Automotive Deutschland GmbH, Pilkington Holding GmbH oraz Pilkington Italia Spa;
  - d) Soliver NV.
12. Odpowiedzialność spółek dominujących ustalono, opierając się na domniemaniu, że spółki te wywierają decydujący wpływ na należące do nich w całości spółki zależne, co zostało potwierdzone przez szereg dodatkowych poszlak.

IV. ŚRODKI ZARADCZE

13. W omawianej sprawie stosuje się „Wytyczne w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 23 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1/2003”⁽¹⁾ (dalej zwane „wytycznymi w sprawie grzywien z 2006 r.”).

1. Podstawowa kwota grzywiny

14. Zgodnie z wytycznymi w sprawie grzywien z 2006 r. podstawową kwotę grzywiny określa się poprzez pomnożenie pewnej części wartości sprzedaży odnośnego produktu dokonanej przez każde z przedsiębiorstw na danym obszarze geograficznym w ostatnim pełnym roku obrotowym, w którym miało miejsce naruszenie przepisów („kwota zmienna”), przez liczbę lat, w których przepisy były naruszane, a następnie doliczenie dodatkowej kwoty, która jest również obliczana jako pewna część wartości sprzedaży, co ma na celu zniechęcenie przedsiębiorstw do zawierania porozumień horyzontalnych dotyczących cen („opłata za przystąpienie do porozumienia”).

1.1. Obliczenie wartości sprzedaży

15. W myśl wytycznych w sprawie grzywien z 2006 r. do określenia podstawowej kwoty grzywiny, którą Komisja zamierza nałożyć na przedsiębiorstwo, zazwyczaj bierze ona pod uwagę wartość sprzedaży towarów, mających bezpośredni lub pośredni związek z naruszeniem, na danym obszarze geograficznym w granicach EOG w ostatnim pełnym roku obrotowym, w którym dane przedsiębiorstwo uczestniczyło w naruszeniu przepisów. Jednakże z uwagi na szczegóły omawianej sprawy kwota podstawowa została obliczona na podstawie średniej sprzedaży w okresie, w którym miało miejsce naruszenie, znormalizowanym do jednego roku, nie zaś na podstawie ostatniego pełnego roku obrotowego, w którym przedsiębiorstwo uczestniczyło w naruszeniu.
16. Mimo że od początku celem ekonomicznym uczestników naruszenia było utrzymanie stabilnych udziałów w rynku na terenie EOG, Komisja uwzględniła fakt, iż w odniesieniu do pierwszych dwóch i pół roku, tj. od marca 1998 r. do pierwszej połowy 2000 r., posiada bezpośrednie dowody potwierdzające działalność kartelową jedynie w odniesieniu do części europejskich producentów samochodów. Choć nie oznacza to, że pozostali producenci samochodów nie byli w tym czasie przedmiotem rozmów kartelowych, Komisja uznała ten okres za etap wprowadzający, w którym uczestnicy kartelu stopniowo przygotowywali znowę kartelową wobec wszystkich producentów samochodów. Prawdopodobnie w trakcie etapu próbnego dostawcy szkła samochodowego manipulowali ofertami skierowanymi jedynie do wybranych, dużych klientów. W związku z powyższym do celów obliczenia grzywien za okres wstępny Komisja uwzględniła jedynie sprzedaż zrealizowaną przez dostawców szkła samochodowego na rzecz producentów samochodów, w przypadku których istnieją bezpośrednie dowody potwierdzające, że byli oni przedmiotem znowy kartelowej.
17. W końcowym etapie okresu naruszenia, tzn. od dnia 3 września 2002 r., gdy zakończyły się rozmowy tzw. klubu złożonego z trzech największych dostawców, do końca naruszenia, który nastąpił w marcu 2003 r., daje się zauważyć spadek aktywności kartelu po wystąpieniu z niego zajmującego kluczową pozycję przedsiębiorstwa Pilkington. Komisja wzięła zatem pod uwagę wyłącznie sprzedaż skierowaną do producentów, których dotyczą dowody bezpośrednio potwierdzające prowadzenie rozmów kartelowych w omawianym okresie, co jest wyrazem niezwykle zachowawczej interpretacji dowodów, na korzyść przedsiębiorstw, o których mowa.
18. Natomiast w okresie od dnia 1 lipca 2000 r. do dnia 3 września 2002 r. producenci części oryginalnych, których dotyczyły spotkania i kontakty, byli odbiorcami co najmniej 90 % szkła samochodowego sprzedawanego przez każdego z dostawców na terenie EOG. W świetle liczby kontaktów oraz wspomnianych w decyzji dostępnych dowodów przyjęto, że w odnośnym okresie znowę kartelową objęty był cały rynek. Dlatego też wzięto pod uwagę całość sprzedaży na terenie EOG w okresie od dnia 1 lipca 2000 r. do dnia 3 września 2002 r.

⁽¹⁾ Dz.U. C 210 z 1.9.2006, s. 2.

19. Podsumowując, zgodnie z wytycznymi w sprawie grzywien z 2006 r. Komisja dostosowała swoje podejście i zmniejszyła wagę okresu wprowadzającego, który trwał od rozpoczęcia naruszenia do dnia 30 czerwca 2000 r., a także okresu końcowego – od września 2002 r. do dnia 11 marca 2003 r. – uwzględniając w przypadku każdego dostawcy szkła samochodowego tylko wartość sprzedaży skierowanej do tych producentów samochodów, których dotyczą bezpośrednie dowody, wspomniane w decyzji dotyczącej porozumień kartelowych. Sprzedaż uwzględniona w obliczeniu wysokości grzywien została natomiast określona w odniesieniu do każdego dostawcy szkła samochodowego poprzez podzielenie wartości całkowitej sprzedaży we wszystkich trzech okresach, ważonych zgodnie z powyższym opisem, przez liczbę miesięcy, w których przedsiębiorstwo uczestniczyło w naruszeniu oraz pomnożenie uzyskanej kwoty przez 12 w celu obliczenia średniej rocznej.

1.2. Określenie podstawowej kwoty grzywiny

20. Zgodnie z wytycznymi w sprawie grzywien w celu określenia odsetku odnośnej sprzedaży należy uwzględnić kilka kryteriów, tj. charakter naruszenia (w omawianym przypadku podział klientów w celu zapewnienia stabilnych udziałów w dostawach), zasięg geograficzny (EOG), łączny udział w rynku przedsiębiorstw uczestniczących w naruszeniu (w omawianym przypadku powyżej 60%) oraz fakt, czy naruszenie zostało wprowadzone w życie, czy też nie. Obliczając podstawową kwotę grzywiny, Komisja nie uwzględniła tego ostatniego kryterium pomimo pewnych dowodów potwierdzających, że naruszenie było niekiedy wprowadzane w życie. Po uwzględnieniu powyższych czynników zastosowano w decyzji kwotę zmienną na poziomie 16 %.

21. Zważywszy, że naruszenie miało miejsce w ciągu pięciu lat oraz że nie wszyscy uczestnicy brali w nim udział przez cały ten okres, kwota zmienna została pomnożona przez 5 w przypadku Asahi i Saint-Gobain, przez 4,5 w przypadku Pilkington i przez 1,5 w przypadku Soliver.

22. W celu zniechęcenia przedsiębiorstw do zawierania porozumień horyzontalnych dotyczących podziału klientów, jak w omawianym przypadku, zwiększono podstawową kwotę grzywiny o kwotę dodatkową wskazaną w pkt 25 wytycznych w sprawie grzywien z 2006 r. W tym zakresie uznano, że właściwa będzie kwota dodatkowa na poziomie 16 % wartości sprzedaży.

2. Okoliczności obciążające

23. W czasie, kiedy doszło do naruszenia, Saint-Gobain był już adresatem dwóch wcześniejszych decyzji Komisji dotyczących działań kartelowych, które w omawianej sprawie stanowią okoliczność obciążającą⁽¹⁾. Przedsiębiorstwo,

o którym mowa, powtarzało działania antykonkurencyjne o takim samym lub podobnym charakterze, co wskazuje, że kary nałożone w poprzednich przypadkach nie skłoniły go do zmiany postępowania. Tego rodzaju zachowanie antykonkurencyjne stanowi okoliczność obciążającą, która uzasadnia zwiększenie o 60 % podstawowej kwoty grzywiny, która ma zostać nałożona na wspomniane przedsiębiorstwo.

3. Okoliczności łagodzące

24. W omawianej sprawie nie stwierdzono istnienia okoliczności łagodzących.

4. Zastosowanie pułapu 10 % obrotu

25. Przy obliczaniu grzywien zastosowano pułap 10 % całkowitego obrotu, określony w art. 23 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1/2003. W omawianej sprawie osiągnięto pułap 10 % obrotu w przypadku grzywiny nałożonej na Soliver. Grzywina nałożona na to przedsiębiorstwo nie może zatem przekroczyć kwoty 4,396 mln EUR.

5. Zastosowanie zawiadomienia w sprawie łagodzenia kar z 2002 r.

26. Jak wspomniano w pkt 3 powyżej, spółka Asahi oraz jej spółka zależna Glaverbel złożyły wniosek o zwolnienie z grzywien lub o zmniejszenie ich wysokości na mocy zawiadomienia w sprawie łagodzenia kar z 2002 r.

5.1. Zwolnienie z grzywien

27. Komisja odrzuciła wniosek Glaverbel i Asahi o zwolnienie z grzywien, złożony na podstawie pkt 8 lit. a) i b) zawiadomienia w sprawie łagodzenia kar, z poniższych powodów.

28. Zważywszy, że kontrole zostały przeprowadzone, zanim Asahi i Glaverbel złożyły wniosek, zwolnienie tych spółek z grzywien na podstawie pkt 8 lit. a) nie było możliwe.

29. Zgodnie z pkt 8 lit. b) oraz pkt 10 zawiadomienia w sprawie łagodzenia kar zwolnienie z grzywien jest możliwe, jeżeli w momencie złożenia wniosku Komisja nie posiada wystarczających dowodów, aby stwierdzić naruszenie określone w art. 81 Traktatu w związku z domniemanym kartelem, oraz jeżeli przedstawione dowody mogą zdaniem Komisji uzasadnić podjęcie takiej decyzji. W momencie gdy wspomniane wyżej spółki złożyły wniosek o zwolnienie z grzywien, Komisja posiadała już jednak pochodzące z tego samego okresu dowody zgromadzone podczas pierwszej kontroli, pozwalające stwierdzić naruszenie art. 81 Traktatu. Zwolnienie z grzywien na podstawie pkt 8 lit. b) nie było zatem w momencie złożenia wniosku możliwe w odniesieniu do omawianego w decyzji naruszenia.

⁽¹⁾ Decyzja Komisji z dnia 23 lipca 1984 r. w sprawie IV/30.988 – Szkło płaskie (Beneluks), Dz.U. L 212 z 8.8.1984, s. 13, oraz decyzja Komisji z dnia 7 grudnia 1988 r. w sprawie IV/31.906 – Szkło płaskie (Włochy), Dz.U. L 33 z 4.2.1989, s. 44.

5.2. Dowody o istotnej wartości

30. Asahi/Glaverbel było pierwszym i jedynym przedsiębiorstwem, które spełniło wymogi określone w pkt 21 zawiadomienia w sprawie łagodzenia kar. Biorąc pod uwagę znaczenie jego pomocy udzielonej Komisji w tej sprawie oraz fakt, że udzieliło ono tej pomocy na wczesnym etapie, a także zakres jego współpracy z Komisją po przyznaniu się do uczestnictwa w kartelu, Komisja zdecydowała o zmniejszeniu o 50 % grzywny, która zostanie na nie nałożona.

V. DECYZJA

31. Adresatami decyzji są niżej wymienione spółki, które uczestniczyły w naruszeniu w następujących okresach:

- a) Asahi Glass Company Limited, AGC Flat Glass Europe SA/NV, AGC Automotive Europe SA, Glaverbel France SA, Glaverbel Italy S.r.l., Splintex France Sarl, Splintex UK Limited oraz AGC Automotive Germany GmbH – od dnia 18 maja 1998 r. do dnia 11 marca 2003 r.;
- b) La Compagnie de Saint-Gobain SA, Saint-Gobain Glass France SA, Saint-Gobain Sekurit Deutschland GmbH & Co. KG oraz Saint-Gobain Sekurit France SA – od dnia 10 marca 1998 r. do dnia 11 marca 2003 r.;
- c) Pilkington Group Limited, Pilkington Automotive Ltd, Pilkington Automotive Deutschland GmbH, Pilkington Holding GmbH oraz Pilkington Italia Spa, od dnia 10 marca 1998 r. do dnia 3 września 2002 r.;

d) Soliver NV – od dnia 19 listopada 2001 r. do dnia 11 marca 2003 r.

32. Za naruszenia, o których mowa powyżej, nałożono następujące grzywny:

a) na Asahi Glass Company Limited, AGC Flat Glass Europe SA/NV, AGC Automotive Europe SA, Glaverbel France SA, Glaverbel Italy S.r.l., Splintex France Sarl, Splintex UK Limited oraz AGC Automotive Germany GmbH, solidarnie: 113 500 000 EUR;

b) na La Compagnie de Saint-Gobain SA, Saint-Gobain Glass France SA, Saint-Gobain Sekurit Deutschland GmbH & Co. KG oraz Saint-Gobain Sekurit France SA, solidarnie: 896 000 000 EUR;

c) na Pilkington Group Limited, Pilkington Automotive Ltd, Pilkington Automotive Deutschland GmbH, Pilkington Holding GmbH oraz Pilkington Italia Spa, solidarnie: 370 000 000 EUR;

d) na Soliver NV: 4 396 000 EUR.

33. Wskazany wyżej przedsiębiorstwu nakazano bezzwłoczne zaprzestanie naruszenia przepisów, o którym mowa w pkt 10, jeżeli nie uczyniły tego do tej pory, oraz powstrzymanie się od ponownego podejmowania działań lub zachowań przedstawionych w pkt 10, a także od wszelkich działań lub zachowań mających taki sam lub podobny cel lub skutek.
